

ЗАВДАННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Вибір професії – один з відповідальних кроків в житті людини. Це певне програмування їїмайбутнього життя, оскільки трудова діяльність, займає великий обсяг часу та впливає на подальше формування особистості у відповідному напрямку. Це також безпосередньо впливає на поведінку людини, її характер і ставлення до інших людей та самої себе. Особливо значущою ця задача є сьогодні, коли в суспільстві формуються нові економічні відносини, коли перед людством стоїть вже не тільки питання постійного розвитку, а й збереження та відновлення.

Останнім часом змінилися вироблені попередніми поколіннями цінності, стереотипи і уявлення про значущість та престижність тієї чи іншої професії. Певні зміни відбулись і в переліку професій –поява зовсімнових професій та спеціалізацій. Чималий вплив має і фіктивне або неповне виконання профорієнтаційної роботи в закладах середньої освіти, що призводить довідносного зниження інформованості учнів про характер різних професій, шляхи їх отримання, а також вимоги, які висуваються до професіонала.І звичайно, поява нових навчальних закладів, які пропонують навчання за широким спектром спеціальностей, що часом призводить до складнощів у орієнтації абітурієнтів.

Складність вибору професії зумовлюється тим, що для успішного професійного становлення особистості необхідно не тільки оволодіння певними знаннями, уміннями та навичками, а й наявність тих чи інших особистісних якостей. Тобто можемо спостерігати розбіжність між бажаннями, обумовленими престижністю професії та її статусом, з реальними можливостями майбутнього студента. Це пов'язано з тим, що професійна спрямованість вперше свідомо формується в підлітковому віці.

Але самі підлітки мають труднощі з адекватною оцінкою своїх можливостей та ступеня розвитку якостей і властивостей, які потрібні для конкретної професійної діяльності. Тому не будучи ще достатньою самостійними, не маючи особистісного контролю і самоврядування, вони відчують труднощі з вибором майбутньої професії, професійних цінностей, через відсутність можливості співставити їх з власним сенсом обрання спеціальності. З цього виходить необхідність допомоги сучасним підліткам у виборі майбутньої професії. К.-П. Брінк зазначає, що шкільна профорієнтація є важливим моментом у підготовці учнів до майбутнього професійного життя і є основою для побудови щасливого майбутнього та уміння долати життєві проблеми [1, с. 15].

Для досягнення цієї мети в закладах середньої освіти необхідно проводити профорієнтаційну роботу серед майбутніх випускників, організовувати гуртки і факультативи з професійною спрямованістю, екскурсії, зустрічі. Завданнями закладів середньої освіти з профорієнтаційної роботи вважаємо такі:

- виявлення здібностей, можливостей та бажань учнів для поділу їх за профілями навчання;
- забезпечення варіативності профільного навчання, впровадження нетрадиційних форм і методів не лише під час навчального процесу, але й у виховній роботі;
- окрема система роботи в інклюзивних класах.
- налаштування співпраці закладів середньої освіти із закладами вищої освіти, коледжами, закладами професійної (професійно-технічної) освіти, а також з підприємствами міста, області, регіону.

Отже, для підлітків проблема вибору професії є значущою і важливою, але для більш свідомого обрання напряму майбутньої діяльності їм необхідна допомога, спрямована на виявлення внутрішніх

детермінант вибору професії. Це обумовлює необхідність системної цілеспрямованої профорієнтаційної роботи у закладах середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Бринк К.-П. К концепции школьной профориентации // Экономика. Вопросы школьной экономики и образования. – 2002. – № 1 – С. 15-16.
2. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації. Навчальний посібник / За ред. В.Ф. Моргуна. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 168 с.
3. Черняк Н. О. Формування мотивації студентів до навчання у ВНЗ / Н. О. Черняк // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2013. – № 38-39.